

Landelijke India Werkgroep

India Committee of the Netherlands

Mariaplaats 4e, 3511 LH Utrecht, tel. 030-2321340; email:g.oonk@indianet.nl

Utrecht, 18 november 2008

Geachte staatssecretaris Heemskerck,

Graag wil de Landelijke India Werkgroep naar aanleiding van het komende bezoek aan Nederland van uw collega, de Minister van Handel van India, de heer Kamal Nath, enkele belangrijke kwesties aan u voorleggen in relatie tot maatschappelijk verantwoord ondernemen en handel. Wij verzoeken u deze aan de orde te stellen tijdens uw gesprek(ken) met hem en met het Nederlandse en Indiase bedrijfsleven dat deelneemt aan de Nederlands-Indiase 'Business Meet' die later deze week plaatsvindt.

Onlangs hebt u in de Kamer toegezegd met de Indiase Minister van Handel te zullen spreken over verantwoord ondernemen. Verder heeft de Kamer, zoals u weet, recent moties aangenomen die vragen om alleen overheidssteun aan bedrijven te geven, die in de productieketen geen gebruik maken van kinderarbeid en ook de andere drie fundamentele arbeidsrechten respecteren.

Daarom willen wij u vragen om in uw gesprek met de heer Nath vooral de naleving van de vier fundamentele arbeidsrechten aan de orde te stellen. Voor een algemeen gezaghebbend overzicht van de (zeer gebrekkige) naleving van fundamentele arbeidsrechten in India verwijzen wij u graag naar een rapport van de International Trade Union Confederation (ITUC) daarover van mei 2007. Zie:

http://www.ituc-csi.org/IMG/pdf/India_report_final-2.pdf

Meer in het algemeen is een groot probleem van de Indiase arbeidsmarkt dat het overgrote deel van de werknemers in de 'informele sector' - meer dan 90% van de werknemers is daarin actief – in de praktijk nauwelijks arbeidsrechten geniet. Dit maakt hen niet alleen zeer kwetsbaar voor schending van fundamentele arbeidsrechten maar ook voor andere cruciale rechten als een gezonde werkplek, een arbeidscontract, geen excessief overwerk en een loon waarvan je kunt leven. Lonen ver onder het officiële minimumloon zijn voor de meeste werknemers in de informele sector standaard.

Tegen die achtergrond willen wij hieronder meer specifiek ingaan op de vier arbeidsrechten afzonderlijk en voorstellen doen die u met de heer Nath zou kunnen bespreken.

1. Discriminatie van Dalits, Adivasi en vrouwen

Sterke discriminatie op onder meer de arbeidsmarkt treft onder meer de 170 miljoen Dalits ('kastelozen') en ruim 80 miljoen Adivasi (inheemse stammen). Vaak zijn hun lonen lager, hun arbeidsomstandigheden slechter en is het voor hen onmogelijk of moeilijk toegang tot bepaalde banen te krijgen. Overigens geldt dat vaak in nog sterkere mate voor hun vrouwen, die bijvoorbeeld in de hele 'informele sector' gemiddeld 30% minder verdienen dan mannen.

De Indiase regering én het Indiase bedrijfsleven hebben laten weten meer te willen doen aan 'affirmative action' voor deze eeuwenlang en ook nu nog achtergestelde groepen. Toch is de voortgang daarvan zeer traag. De LIW heeft samen met haar partners in het Dalit Netwerk Nederland en het International Dalit Solidarity Network (IDSN) een *Dalit Discrimination Check* ontwikkeld die het bedrijven mogelijk maakt op dit gebied hun beleid en praktijk te analyseren en een verbeterplan op te stellen. U vindt de Dalit Discrimination Check hier: <http://www.dalits.nl/DalitsAndPrivateSector.html>

Wij verzoeken u dit instrument en de zogenoemde Ambedkar Principles voor het bedrijfsleven die IDSN heeft ontwikkeld - <http://www.indianet.nl/ambedkarprinciples.html> - onder de aandacht te brengen van de Indiase Minister van Handel en het Nederlandse bedrijfsleven.

2. Kinderarbeid

De Indiase regering schat het aantal kindarbeiders op bijna 13 miljoen terwijl andere onderzoeken en schattingen spreken over tientallen miljoenen of zelfs meer. Het betreft vooral kinderen van Dalits en

Adivasi. Kinderen werken in een groot aantal sectoren, waaronder bedrijfssectoren die producten aan Nederland leveren. Via het begin van de productieketen zijn Nederlandse bedrijven o.m. betrokken bij kinderarbeid in de katoenzaadteelt, waarin ruim 400.000 kinderen onder zeer slechte omstandigheden werken. Kinderarbeid en slechte arbeidsomstandigheden in steengroeves is een ander groot probleem. Samen met Nederlandse bedrijven werkt de LIW aan verbetering daarvan, maar een grotere inspanning van de Indiase regering in deze sector zou zeer wenselijk zijn.

Wij verzoeken u daarom Minister Kamal Nath te vragen naar de voortgang van het eind vorig jaar door de Indiase regering geopperde plan om een aantal exportsectoren te controleren op kinderarbeid ('Child labour audit mooted', Financial Express, 4-12-07). Het zou daarbij gaan om kleding, tapijten, sportgoederen, (half)edelstenen en handwerkproducten. Volgens het genoemde artikel zouden in heel India 15 miljoen kinderen in exportsectoren werken. Overigens kan het door de campagne 'Stop Kinderarbeid - School, de beste werkplaats' gepubliceerde 'Action Plan for Companies to Combat Child Labour' goede diensten bewijzen om bedrijven te helpen om kinderarbeid, ook in de keten, te bestrijden.

3. Dwangarbeid

Volgens diverse rapporten, waaronder rapporten van de ILO, is er in India nog steeds op grote schaal sprake van 'bonded labour' oftewel dwangarbeid. Vooral Dalits en Adivasi zijn hiervan het slachtoffer. Hoewel precieze cijfers ontbreken wordt vaak gesproken over minstens 10 miljoen 'bonded labourers' die door schulden en woekerrentes 'gebonden' zijn aan werkgevers en geldschieters. Niet bekend is of 'bonded labourers' ook voor Nederlandse bedrijven werken, maar 'bonded labour' – ook van kinderen - komt onder meer voor in de landbouw, steenbakkerijen, steengroeves, mijnbouw, de zijde- en katoenproductie en bij het weven van textiel en tapijten.

India maakt volgens de ILO en ITUC maar zeer langzaam voortgang met de bestrijding van dwangarbeid omdat zowel goede statistieken als adequate vervolging en straffen ontbreken. Wij vragen u dit probleem bij Minister Kamal Nath aan de orde te stellen en hem te vragen om zich in te zetten voor snelle en steviger actie tegen deze mensonterende praktijken.

4. Vakbondsvrijheid en Special Economic Zones

India heeft de beide ILO Conventies m.b.t. vakbondsvrijheid en het recht op organisatie en collectieve onderhandelingen niet ondertekend. Werknemers kunnen wel zonder toestemming vakbonden oprichten, maar werkgevers zijn niet verplicht deze te erkennen of met hen te onderhandelen. Verder zijn er een flink aantal beperkingen, zowel wettelijk maar vooral praktisch, die het vooral voor werknemers in de informele sector moeilijk of feitelijk onmogelijk maakt om zich te organiseren. Het ITUC rapport verschaft hierover uitgebreide informatie.

Een speciaal punt van zorg zijn de Special Economic Zones (SEZ) waar ook de bestaande arbeidsrechten, met name het recht op organisatie, kunnen worden beknot. Zo zijn in de Special Economic Zones in de regio Delhi de meeste vakbondsrechten opgeschort. Vakbondsvorming is verboden. In Andhra Pradesh zijn er geen arbeidinspecties in de Special Economic Zones.

De meeste SEZ werknemers zijn vrouwen die kleding, electronica en software produceren. Werknemers die protesteren worden vaak onmiddellijk ontslagen

Wij verzoeken u Minister Nath de verzekering te vragen dat Indiase arbeidswetgeving onverkort van toepassing blijft (of weer wordt) voor de Special Economic Zones. Als dit niet het geval is betekent het dat Nederlandse bedrijven die in die zones opereren per definitie de OESO Richtlijnen schenden.

Tenslotte vragen wij u om zich in te zetten om binnen het Vrijhandelsverdrag EU-India waarover nu wordt onderhandeld, heldere en tijdsgebonden afspraken te maken over Indiaas én Europees beleid dat moet leiden tot het naleven van de fundamentele arbeidsrechten.

Wij zien uw reactie op deze brief met veel belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Gerard Oonk

directeur Landelijke India Werkgroep